

نووسینگەى رېكخستنى كاروبارى مرقاىه تى

مەشق كردنى رېكخراوى ناحكومى عىراقى لەسەر گوژمە پىدان بۇ بەدەنگە وههاتنى مرقاىه تى

(نيويورك /تاليل، 22 ى حوزەيرانى 2009) : نووسینگەى نەتە وهه يەكگرتووھكان بۇ رېكخستنى كاروبارى مرقاىه تى (OCHA) لە عىراق ھەئسا بە مەشق پىكردنى 31 رېكخراوى ناحكومى عىراقى لە باشوورى عىراق لەسەر چۇنيە تى جن بە جن كردنى پرقۇژەكانى لە لاىەن سندوقى فراوانى بەدەنگە وههاتنى مرقاىه تى سەر بە نەتە وهه يەكگرتووھكان (ERF) بۇ عىراق گوژمەى پىدەدرىت . نەم مەشق كردنە لەسەر ھەنگاوهكانى داواكارى بە خشىن و جن بە جن كردن و بەرپوھەردنى پرقۇژە، كە سنىەمە تا ئىستا نە 2009 ، لە 17 و 18 ى حوزەيران سازكرا لە تاليل، پارىژگای زى قار .

لە رىگای نەم مەشق كردنە، OCHA بە نامانجە تواناى كۆمەنگاى مەدەنى عىراقى پتەوكات بۇ بەدەنگە وههاتنى پىداويستىه مرقاىه تىبەكان لە كۆمەنگاى خۇيان، ياسەين رۇكنفيلەر، جىگىرى سەرۇكى نووسینگەى OCHA لە عىراق، ووتى . "سندوقى فراوانى بەدەنگە وههاتنى مرقاىه تى (ERF) گوژمەى خىرا دابىن دەكات بۇ يارمەتى كتوپر بۇ پالپشتى كردنى خەلكى زور نەدار لە عىراق . زور نەو پرقۇژانە لە لاىەن رېكخراوى ناحكومى عىراقى نە نجام دەدرىت، كە هاويەشى نيوان نەتە وهه يەكگرتووھكان و عىراقىبەكان بە ھىز دەكات " رۇكنفيلەر زىادە ووتى . نەوھتى دامەزراندنى لە 2007 ، نەو پرقۇژانەى سندوقەكە پىشتىگىرى كردووھ گەيشتوتە زياتر لە 600,000 عىراقى پىويست بە يارمەتى لە گەل شىوازى جۇراوجۇرى يارمەتى مرقاىه تى .

نووسینگەى OCHA سەرجمەى 100 رېكخراوى ناحكومى عىراقى و نيودەوئەتى كە لە سەرانسەرى وولاتدا كاردەكەن مەشق پىكردووھ . يەكەم دوو وۇركشۇپى مەشق كردن لە بەغدا و ھەولئىر سازكرا لە نىسان و نايارى نەمسال .

ھەر وھا وۇركشۇپەكە پىشكەش كردنى يارمەتى بە پىرى رىساىەكانى مرقاىه تى بن لاىەنى سەرقات كرد . يەككە لە بەشداربووانى وۇركشۇپەكە ووتى "ئىمە خۇشجالى خۇمان بۇ نەو مەشق كردنە دەدەبرىن كە نامانجى گەرانندەوى رىزە بۇ پىوھەرەكانى مرقاىه تى" . ھەر وھا مەشق كردنەكە باسى لە ھەئسەنگاندنى پىداويستىه مرقاىه تىبە بە پەلەكان و رىساكانى "نازار مەدە" ، و ھەنگاوهكانى داواكارى، و چاودىرى كردنى پرقۇژە كرد . نووسىنى پىشنىبارى پرقۇژە شتىكى تازە نىبە بۇ من، بەلام نەم مەشق كردنە دەرفەتتىكى پى بەخشىم باشت تىبگەم كە چۇن پرقۇژەكانى ERF دەبىت نەخشەى بۇ دابىرئىت و جن بە جن بكريت" ، بەشدار بووھكە ووتى، كە پىشتىر پرقۇژەكانى ERF گوژمەى پىدەدات نە نجام داوھ .

بەشداربوويكى ترى نافرتە لە وۇركشۇپەكە ووتى " : مەن بەشپوھەىكى تايبەتى مەشق كردن لەسەر چۇنيە تى بەرپوھەردن لەسەر بنچىنەى نە نجام دەنرخىنم، چونكە نەو باوھەم كە ھەر يارمەتى دانىك دەبىت جەخت بكاتە سەر بە خشىنكى كارىگەرانە" ، بە ھوى گوژمە پىدانى ERF ھوھ، رىكخراوھكەى پىشتىر خۇراك و كەل و پەلى ناخۇراكى دابەشكردووھ بە گرووپە ھەرە پىويستەكان لە كۆمەنگاىبەكەى، لە نيوانىادا نەو ھەتپووانەى كە نەگەر وانەبوايە نەوا دووچارى مەترسى كارى مندا لان دەبوون ھەر وھا نافرتەكە ووتى " لە نەزمونى خۇمدا، ERF خىراترىن مېكانىزمى پارەدانە بۇ بەدەنگە وههاتنى پىداويستىه مرقاىه تىبەكان لە عىراق" ، .

وئىنە نمونەىبەكانى يارمەتى دانى ERF برىتبن لە دابىن كردنى كەل و پەلى ناخۇراكى لەو ناوچانەى رىژەبەكى گەورەى خەلكى راكوپىزراوى ناوخۇبى و گەراوھكانى لىبە، و سەبەتەى خۇراك بۇ نەو كۆمەنگاىبانەى سىستەمى دابەشكردنى گشتى سەرقاتى نەكردووھ، و مەشق كردنى ھۇشبارى لەسەر مېن و UXO ، و نۇرىنگەى تەندروستى گوپىزراو بۇ ناوچە دوورەكان، و چاككردنەوى سىستەمەكانى ناو . نووسىنگەى OCHA سندوقى ERF بەرپوھەدەت لە جىاتى رىكخەرى مرقاىه تى نەتە وهه يەكگرتووھكان لە عىراق . مەرچەكانى داواكارى لە سندوق و پىوھەرەكانى شىبان بەم دواىبەى بىداجونھ وھى بوكراوھ تا كارىگەرى پرقۇژە مرقاىه تىبەكانى گوژمە پىدەدات باشت بكات . سندوقى ERF لە ناى 2007 دامەزرا و بالانسى ئىستى 11 ملپون دۇلارى نەمريكبە . تا ئىستا، گوژمەى داوھ بە 67 پرقۇژە لە سەرانسەرى عىراق لە گەل يارمەتى مرقاىه تى بە بەھى 9 ملپون دۇلار .